31511 Beleidsdoorlichting Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Nr. 69 Brief van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 oktober 2026

In de brief van 24 september 2026[1] heeft de griffier van de vaste commissie voor
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, enkele voorstellen gedaan met betrekking tot de opzet van de Periodieke rapportage Onderzoek en wetenschap, zoals ik deze per brief van 7 september 20226 heb aangekondigd.[2] Het gaat om het uitbreiden van de financiële grondslag van de Periodieke rapportage met de voor het onderzoek en wetenschapsbeleid relevante projecten van het Nationaal Groeifonds en het toevoegen dan wel aanscherpen van enkele onderzoeksvragen. Hieronder geef ik per voorstel mijn reactie hierop.

Verzoek uitbreiden financiële grondslag
De commissie ziet graag dat de financiële grondslag van het onderzoek wordt uitgebreid naar de voor het onderzoek en wetenschapsbeleid relevante projecten van het Nationaal Groeifonds, waarvoor het ministerie van OCW verantwoordelijk is:

1. Einstein Telescope
2. Biotech Booster
3. Big Chemistry

Voor deze projecten zijn dezelfde onderzoeksvragen relevant als die voor het Fonds Onderzoek en Wetenschap.

Reactie
Ik onderschrijf het belang om bovengenoemde Groeifondsprojecten gezien hun relevantie voor het onderzoek en wetenschapsbeleid volledig mee te nemen in de Periodieke rapportage. Het is alleen niet nodig om de financiële grondslag aan te passen om de doelmatigheid en doeltreffendheid van deze projecten te kunnen onderzoeken. De budgetten van deze projecten staan, doordat budgetten worden overgeboekt, namelijk al op Artikel 16 van de OCW-begroting, en dit artikel zit volledig in de grondslag. Dit is alleen exclusief een beperkte overboeking van Artikel 16 van de OCW-begroting naar de VWS-begroting voor de uitvoering van de subsidies van Biotech Booster door de Dienst uitvoering subsidies (DUSi). Evenwel wordt het gehele project onderzocht in de Periodieke rapportage.

---

[1] Kenmerk Tweede Kamer: 2026D43411
[2] Beleidsdoorlichting Onderwijs, Cultuur en Wetenschap | Tweede Kamer der Staten-Generaal

Verzoek toevoegen en aanscherpen onderzoeksvragen
Ten aanzien van de onderzoeksvragen stelt de commissie voor om enkele vragen toe te voegen en aan te scherpen.

- In hoeverre heeft het ministerie van OCW opvolging gegeven aan de aanbevelingen die zijn gedaan in de vorige beleidsdoorlichting?

Reactie
De aanbevelingen die zijn gedaan in de beleidsdoorlichting Evalueren, leren en sturen (2021), zijn richtingbepalend geweest bij het verbeteren van de doeltreffendheid en doelmatigheid van het onderzoeks- en wetenschapsbeleid. Nu ik met deze Periodieke rapportage opnieuw ga kijken naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid, ben ik het met u eens dat de opvolging van deze aanbevelingen daarom onderdeel moet zijn van dit onderzoek. Ik bedank u voor dit voorstel en voeg deze vraag graag toe aan de onderzoeksvragen.

- Hoe heeft het sturingsmodel van het ministerie zich ontwikkeld in de periode 2021-2026? Hoe vult OCW haar systeemverantwoordelijkheid in, wat is de verhouding tussen de financierende, stimulerende en regisserende rol, en hoe verhoudt de rol van OCW zich tot die van de andere departementen als het gaat om de aansturing van de wetenschap?

Reactie
De sturingsrol heeft mijn aandacht. Ik heb reeds een specifieke vraag geformuleerd die gaat over de wijze waarop OCW invulling geeft aan haar voorwaardenscheppende rol. Ik vind uw vraag hier een zinvolle aanvulling op en voeg die toe aan de onderzoeksvragen.

- Welke rol speelt AI in het onderzoeks- en wetenschapsbeleid en hoe wordt omgegaan met de ontwikkelingen, kansen en bedreigingen hiervan?

Reactie
De rol van AI in het onderzoeks- en wetenschap is groeiend. Ik ben het dus met de commissie eens dat dit een relevant onderwerp is. Tegelijkertijd is er geen nationaal onderzoeks- en wetenschapsbeleid ontwikkeld op AI en er zijn geen beleidsevaluaties op dit onderwerp gedaan. Ik heb daardoor nu onvoldoende materiaal om de vraag van de commissie mee te nemen in de Periodieke rapportage. Wel kan ik op een andere manier tegemoet komen aan het verzoek van de

commissie.

Er staat voor aankomend jaar een verkennend onderzoek naar de rol van AI in onderzoek en wetenschap gepland. Daarin wordt allereerst de stand van de kennis opgemaakt op basis van onderzoeken uitgevoerd door kennisinstituten zoals het Rathenau Instituut. Ik neem de vraag van de commissie in dit verkennende onderzoek mee en informeer de commissie over de uitkomsten van dit onderzoek.

- Bij de vraag over de besparingsvariant zou ook gekeken kunnen worden naar de inzet van de ambtelijke capaciteit over de verschillende activiteiten of subdoelen. Dat zou zicht kunnen bieden op hoe in een besparingsvariant schaarse capaciteit vrijgespeeld kan worden of kan worden gericht op onderdelen met de meeste impact.

Reactie
Ik vind het belangrijk om ambtelijke capaciteit doeltreffend en doelmatig in te zetten. Dit vraagstuk past echter niet goed in de vraag over de 20%-besparingsvariant. De relatief beperkte budgettaire omvang van de ambtelijke capaciteit valt ten opzichte van het totale budget waar deze Periodieke rapportage over gaat, vrijwel in het niet. Ik vind het daarom niet van toegevoegde waarde om de ambtelijke capaciteit in dit vraagstuk te betrekken. Ik besteed wel aandacht aan deze vraag, onder andere bij het implementeren van de apk-taakstellingen vanuit kabinet Schoof en kabinet Jetten.

- Bij de vragen ten aanzien van het Fonds Onderzoek en Wetenschap vraagt de commissie om de financiering van de grootschalige onderzoeksinfrastructuur expliciet mee te nemen.

Reactie
Ik laat de financiering van de grootschalige onderzoeksinfrastructuur expliciet terugkomen in de
onderzoeksvragen over het Fonds Onderzoek en Wetenschap.

Ik dank u voor uw voorstellen bij de opzet van de Periodieke rapportage voor het onderzoek en wetenschapsbeleid.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
R.M. Letschert